

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

факультет харчових технологій та
управління якістю продукції АПК
“14” червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ»

Галузь знань G6 «Інженерія, виробництво та будівництво»

Спеціальність G13 «Харчові технології»

Освітня програма «Нутріціологія»

Факультет Харчових технологій та управління якістю продукції АПК

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

канд. філос. наук, доцент Аліна СУПРУН

Київ – 2025 р.

1.Опис навчальної дисципліни «Філософія науки та інноваційного розвитку»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	G13 «Харчові технології»	
Освітня програма	«Нутріціологія»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	не передбачено	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна (повний термін навчання)	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	I	1
Семестр	1	1-2
Лекційні заняття	30год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30од.	6год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	-

Мета та завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія науки та інноваційного розвитку» є філософське розуміння феномену науки та інноваційного розвитку, який є логічним результатом продуктивної наукової діяльності. Формування культури наукового мислення, здійснення підготовки магістрів здатних до комплексного розв'язання міждисциплінарних завдань різної складності, набуття навичок творчого застосування наукової методології під час здійснення наукових досліджень, які приведуть до створення інноваційного продукту, а також набуття компетенцій, які нададуть можливість користуватись власним розумом в науковій та професійній діяльності; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

У курсі висвітлюється специфіка філософії науки та інноваційного розвитку як особливого типу гуманітарного знання та як навчальної дисципліни, наводиться характеристика історичного розвитку основних напрямків та методологічних прийомів вирішення головних проблем філософії науки, розглядаються методологічні, структурні, світоглядно-ціннісні засади й особливості наукового пізнання, здійснюється філософський аналіз специфіки сучасного стану світової та вітчизняної науки, перспектив їх розвитку та взаємодії з іншими сферами життєдіяльності суспільства. Також у курсі увага приділяється визначенню того, що результатом наукової діяльності є створення інновацій, які впливають на розвиток економічної та соціальної складової нашого життя.

Завдання вивчення дисципліни: Запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії науки та інноваційного розвитку на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення, ознайомити студентів із наявними філософсько-науковими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, яке допомагає альтернативному сприйняттю і осмисленню буття. Поглиблено ознайомити з інноваційно-дослідницькою діяльністю, спрямованою на розвиток методології наукового дослідження, зокрема і у сфері нутриціології. Приоритетними завданнями є виявлення та осмислення альтернативних шляхів пізнання світу, функціонування знання у сучасному технологізованому інформаційному суспільстві, встановлення особливостей взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами; а також визначення умов формування відповідальності вченого, дослідника, замовника-бізнесмена за збереження життя, природи, культури тощо.

Навчальна дисципліна забезпечує формування ряду **компетентностей**.

Інтегральні компетенції (ІК)

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері харчових технологій

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 04. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 05. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень і проектів

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 01. Відшукувати систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій.

ПРН 02. Приймати ефективні рішення, оцінювати і порівнювати альтернативи у сфері харчових технологій, у тому числі у невизначених ситуаціях та за наявності ризиків, а також в міждисциплінарних контекстах.

ПРН 11. Оцінювати та усувати ризики і невизначеності при прийнятті технологічних та організаційних рішень у виробничих умовах для забезпечення якості та безпечності харчових продуктів.

ПРН 14. Розробляти та реалізовувати наукові та науково-технічні проекти у сфері харчових

технологій та дотичних до неї міждисциплінарних проблем з урахуванням технічних, соціальних, економічних та правових аспектів.

2.Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія науки та інноваційного розвитку » для повної та заочної форми здобування вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	тижні	усього	лекції	практ	с.р.	Усього	лекції	практ	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Філософський аналіз поняття «науки»									
Тема 1. Наука як предмет філософського аналізу. Традиції та інновації. Основні етапи виникнення наукового знання.	1	12	4	4	7	2	1	1	12
Тема 2.. Філософія науки та інноваційного розвитку: походження та основні етапи розвитку інновацій.	2	12	4	4	7	2	1	1	12
Тема3. Розвиток наукового пізнання та методологія інноваційної діяльності. Методологія пізнання у природничих науках	3	21.5	4	4	7	2	1	1	12
Тема 4. Наука як соціальний інститут Проблема демаркації науки і ненауки	4	11.5	4	4	7	1	1		11
Разом за змістовим модулем 1.	57		16	16	28	7	4	3	47
Змістовий модуль 2. Інновації як результат розвитку науки									
Тема 5. Наука та інноваційний розвиток на межі XX-XXI століть. Наука як	5	14	4	4	10	2	1	1	15

виробництво інноваційних знань. Інноваційний розвиток в галузі виробництва харчових технологій									
Тема 6. Поняття «глобальні проблеми людства». Філософське осмислення сучасних техногенних та екологічних катастроф, проблем якості харчування	6	14	4	4	10	2	1	1	15
Тема 7. Глобальні проблеми та якість життя людства.	7	21.5	3	3	7	2	1		15
Тема 8. Етика науки. Проблема відповідальності вченого.	8	13.5	3	3	5	1	1	1	14
Разом за змістовим модулем 2.	63		14	14	32	6	4	3	59
Усього годин	120		30	30	60	14	8	6	106

3. Теми лекцій для повної форми здобування вищої освіти

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Наука як предмет філософського аналізу. Традиції та інновації. Основні етапи виникнення наукового знання.	4
2.	Філософія науки та інноваційного розвитку: походження та основні етапи розвитку інновацій	4
3.	Розвиток наукового пізнання та методологія інноваційної діяльності. Методологія пізнання у природничих науках	4
4.	Наука як соціальний інститут Проблема демаркації науки і ненауки	4
5.	Наука та інноваційний розвиток на межі XX-XXI століть. Наука як виробництво інноваційних знань. Інноваційний розвиток в галузі виробництва харчових технологій	4

6.	Поняття «глобальні проблеми людства». Філософське осмислення сучасних техногенних та екологічних катастроф, проблем якості харчування	3
7.	Глобальні проблеми та якість життя людства	3
8.	Етика науки. Проблема відповідальності вченого.	3
	Разом	30

4. Теми практичних, (семінарських) занять для повної форми здобування вищої освіти

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Наука як предмет філософського аналізу. Традиції та інновації. Основні етапи виникнення наукового знання.	4
2.	Філософія науки та інноваційного розвитку: походження та основні етапи розвитку інновацій	4
3.	Розвиток наукового пізнання та методологія інноваційної діяльності. Методологія пізнання у природничих науках	4
4.	Наука як соціальний інститут Проблема демаркації науки і ненауки	4
5.	Наука та інноваційний розвиток на межі XX-XXI століть. Наука як виробництво інноваційних знань. Інноваційний розвиток в галузі виробництва харчових технологій	4
6.	Поняття «глобальні проблеми людства». Філософське осмислення сучасних техногенних та екологічних катастроф, проблем якості харчування	3
7.	Глобальні проблеми та якість життя людства	3
8.	Етика науки. Проблема відповідальності вченого.	3
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи для повної форми здобування вищої освіти

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Наука як предмет філософського аналізу. Традиції та інновації. Основні етапи виникнення наукового знання.	8
2.	Філософія науки та інноваційного розвитку: походження та основні етапи розвитку інновацій	8
3.	Розвиток наукового пізнання та методологія інноваційної діяльності. Методологія пізнання у природничих науках	8
4.	Наука як соціальний інститут Проблема демаркації науки і ненауки	8
5.	Наука та інноваційний розвиток на межі XX-XXI століть. Наука як виробництво інноваційних знань. Інноваційний розвиток в галузі виробництва харчових технологій	7
6.	Поняття «глобальні проблеми людства». Філософське осмислення сучасних техногенних та екологічних катастроф, проблем якості харчування	7
7.	Глобальні проблеми та якість життя людства	7
8.	Етика науки. Проблема відповідальності вченого.	7
	Разом	60

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- наукові роботи;
- модульні тести;
- реферативні дослідження;
- доповіді;
- презентації;

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1.		
Практична робота 1. Наука як предмет філософського аналізу. Традиції та інновації. Основні етапи виникнення наукового знання.	ПРН1, ПРН2, ЗК1 В результаті вивчення матеріалу в першому модулі магістри повинні вміти відшукувати систематизувати та аналізувати науково-технічну інформацію з різних джерел для вирішення професійних та наукових завдань у сфері харчових технологій.	15
Практична робота 2. Філософія науки та інноваційного розвитку: походження та основні етапи розвитку інновацій	Приймати ефективні рішення, оцінювати і порівнювати альтернативи у сфері харчових технологій, у тому числі у невизначених ситуаціях та за наявності ризиків, а також в міждисциплінарних	15
Практична робота 3. Розвиток наукового пізнання та методологія інноваційної діяльності. Методологія пізнання у природничих науках		15

Практична робота 4. Наука як соціальний інститут Проблема демаркації науки і не науки	контекстах.	15
Самостійна робота 1.		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2.		
Практична робота 1. Наука та інноваційний розвиток на межі ХХ-ХХІ століть. Наука як виробництво інноваційних знань. Інноваційний розвиток в галузі виробництва харчових технологій	ПРН 11, ПРН 14, ЗКЗ, ЗК4 СК5 результаті вивчення матеріалу в другому модулі магістри повинні вміти оцінювати та усувати ризики і невизначеності при прийнятті технологічних та організаційних рішень у виробничих умовах для забезпечення якості та безпечності харчових продуктів. Розробляти та реалізовувати наукові та науково-технічні проекти у сфері харчових технологій та дотичних до неї міждисциплінарних проблем з урахуванням технічних, соціальних, економічних та правових аспектів. В ході вивчення курсу філософія науки та інноваційного розвитку магістри набувають таких загальних компетенцій: здатність генерувати нові ідеї (креативність), здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Вирішення глобальних проблем та якості життя людства залежить від вміння і здатності презентувати та обговорювати результати наукових досліджень і проектів (СК 05)	15
Практична робота 2. Поняття «глобальні проблеми людства». Філософське осмислення сучасних техногенних та екологічних катастроф, проблем якості харчування		15
Практична робота 3. Глобальні проблеми та якість життя людства		15
Практична робота 4. Етика науки. Проблема відповідальності вченого		15
Самостійна робота 2.		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Екзамен	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1022> Електронний курс «Філософія науки та інноваційного розвитку».
2. Супрун А.Г., Савицька І.М., (авторський колектив) «Філософія науки та інноваційного розвитку». Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України денної форми навчання з усіх спеціальностей ОС «Магістр». – Видавничий центр НУБіП України, К.- 2022.
3. Супрун А., Культенко В. «Методичні вказівки «Філософія науки та інноваційного розвитку» для студентів факультету харчових технологій та управління якістю АПК спеціальності 181 – Харкові технології ОС «Магістр» НУБіП України». 2024
4. Положення про екзамени та заліки у НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
5. Положення про навчально-інформаційний портал НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
6. Положення про електронне оцінювання залишкових знань студентів НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>
7. Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
8. <https://nubip.edu.ua/node/1109/4>
9. <https://nubip.edu.ua/node/1109/14>
10. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u368/suprun_harchovi_tehnologiyi.pdf Робоча програма

10. Рекомендована література

1. Філософія науки та інноваційного розвитку [Навч. посіб.] / Л. Чекаль (ред.), О.Павлова, С.Сторожук та ін. – К.: Міленіум, 2018. – 340 с.
2. Данилова Т.В., Сторожук С.В., Горбатюк Т.В. «Філософія науки та інноваційного розвитку». Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України денної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Магістр». - К.: «Comp© компану», 2016.
3. Данилова Т.В., Сторожук С.В., Горбатюк Т.В. «Філософія науки та інноваційного розвитку». Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України заочної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Магістр». - К.: «Comp© компану», 2016.
4. Білецький І. П. Філософія науки [Навч. посіб.] / І. П. Білецький, О.М. Кузь, В.Ф. Чешко–Х.: ХНЕУ, 2015. – 128с. - (Харківський національний економічний ун-т.)

5. Добронравова І.С. Новітня філософія науки [Підручник для студ. філос. ф-тів ун-тів і аспірантів (для складання канд. іспиту з філософії та філософії науки)] / І.С. Добронравова, Т.М. Білоус, О.В. Комар. – К. : Логос, 2019. – 244с.
6. Семенюк Е.П. Філософія сучасної науки і техніки: [Підручник для студ. вищих навч. закл.]. / Е.П. Семенюк, В.П. Мельник. – Л.: Світ, 2016. – 152с.
7. Філософія науки [Конспект лекцій для аспірантів, пошукачів та магістрів] / Національний технічний ун-т України "Київський політехнічний ін-т" / В.М. Пронський, С.М. Комунаров (уклад.). – К., 2017. – 200с.
8. Фірсова Л.В. Філософія науки [Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.] /Л.В. Фірсова, І.П. Черних, Я.М. Білик ; Л.В. Фірсова (ред.). – Х.: ППВ "Нове слово", 2013. – 335с. : схеми – Бібліогр.: с. 320-334.
9. Цифрова бібліотека НУБіП України DGlibrary [Електронний ресурс]. – URL: <http://dglib.nubip.edu.ua:8080/jspui>
Електронна бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України eNULESIR.
10. Сайт Українського філософського фонду [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.philosophy.ua>